

FIȘA DISCIPLINEI (licență)

1. Date despre program

Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA „ȘTEFAN CEL MARE” DIN SUCEAVA
Facultatea	LITERE ȘI ȘTIINȚE ALE COMUNICĂRII
Departamentul	LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ ȘI ȘTIINȚELE COMUNICĂRII
Domeniul de studii	LIMBĂ ȘI LITERATURĂ
Ciclul de studii	LICENȚĂ
Programul de studii/calificarea	LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ – LIMBA ȘI LITERATURA FRANCEZĂ/GERMANĂ/ITALIANĂ/SPANIOLĂ; LIMBA ȘI LITERATURA ENGLEZĂ/ UCRAINEANĂ – LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

2. Date despre disciplină

Denumirea disciplinei	ETNOLOGIE ȘI FOLCLOR				
Titularul activităților de curs	CONF. UNIV. DR. HABIL. CLAUDIA COSTIN				
Titularul activităților de seminar	LECTOR UNIV. DR. CĂLIN-HORIA BÂRLEANU				
Anul de studiu	I	Semestrul	1	Tipul de evaluare	COLOCVIU
Regimul disciplinei	Categorია formativă a disciplinei DF - fundamentală, DD - în domeniu, DS - de specialitate, DC – complementară				DS
	Categorია de opționalitate a disciplinei: DO - obligatorie (impusă), DA - opțională (la alegere), DL - facultativă (liber aleasă)				DO

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

Număr de ore pe săptămână	4	Curs	2	Seminar	1	Laborator	-	Proiect	-
Totalul de ore din planul de învățământ	42	Curs	28	Seminar	14	Laborator	-	Proiect	-

Distribuția fondului de timp	ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe	17
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren	14
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri	11
Tutoriat	
Examinări	2
Alte activități:	

Total ore studiu individual	56
Total ore pe semestru	100
Numărul de credite	4

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

Curriculum	•
Competențe	•

5. Condiții (acolo unde este cazul)

Desfășurare a concursului	• Sală de curs dotată cu videoproiector
---------------------------	---

Desfășurare aplicații	Seminar	• Sală dotată cu laptop și videoproiector

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	CP1 – dezvoltarea capacității de înțelegere și interpretare a operelor literare populare, de evaluare a mijloacelor artistice existente în diversele variante ale acestora; CP2 – formarea capacității de a culege și de a cerceta fapte de folclor dintr-o anumită zonă; CP3 – competențe transculturale; CP4 – prezentarea sintetică și analitică, estetică și culturală a fenomenului literar și a culturii populare; CP6 – analiza textelor în contextul tradițiilor literare din cultura de referință (cultura română).
Competențe transversale	CT1 - utilizarea componentelor domeniului limbă și literatură în deplină concordanță cu etica profesională; CT2 - relaționarea în echipă; comunicarea interpersonală, gândirea critică și asumarea de roluri specifice.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

Obiectivul general al disciplinei		Dezvoltarea gândirii critice obiective, a gustului estetic necesar aprecierii corecte a valențelor artistice existente în faptele de folclor
Obiectivele specifice	Curs	O1 (CP1): cunoașterea aspectelor și a faptelor de etnografie și folclor semnificative spațiului cultural românesc și circumscrierea acestora în arealul cultural european O2 (CP1, CP3, CP4): interpretarea corectă, potrivit viziunii moderne, a faptelor de folclor literar; O3 (CP1, CT2): organizarea unui proiect individual de formare continuă; O4 (CP4, CP6, CT2): îndeplinirea obiectivelor de formare prin activități de informare, prin proiecte în echipă și prin participarea la programe instituționale de dezvoltare personală și profesională; O5 (CP2, CP4, CP6): aprecierea elementelor folclorice autentice și deosebirea acestora de kitschuri; O6 (CP1, CT1): încurajarea promovării folclorului autentic românesc;
	Seminar	O1 (CP4, CP6): dezvoltarea capacității de a prezenta analitic un obicei familial, un obicei calendaristic și un text literar popular; O2 (CP1, CT1): dezvoltarea capacității de comunicare interpersonală; O3 (CT1): îmbunătățirea implicării personale; O4 (CP4, CP6): capacitatea de a exprima păreri personale și de a le argumenta; O5 (CP3, CT2): dezvoltarea abilităților de lucru în echipă; O6 (CP6, CT2): dezvoltarea gândirii critice, a spiritului de colaborare; O.7 (CP1, CT2): dezvoltarea capacității de analiză și sinteză; O.8 (CP1, CT1, CT2): dezvoltarea capacității de a rezolva probleme.
	Laborator	• -
	Proiect	• -

8. Conținuturi

Curs	Nr. ore	Metode de predare	Observații
1. Definirea conceptelor: etnografie, etnologie, folclor, cultură populară, rit/ritual, datină, obicei. Caracterele specifice creațiilor populare (oralitate,	2	Prelegerea Conversația Prelegerea	Metodele de predare sunt interactive și au la

anonimat, caracter tradițional, caracter colectiv, sincretism)		Explicația	bază
2.-3. Locuirea tradițională. Satul, casa țărănească. Rituri de întemeiere. Semnificații mitico-simbolice	2	Explicația, Prezentare PPT, Discuții step by step,	descoperirea dirijată. Având puține cunoștințe din învățământul preuniversitar, studenții sunt îndrumați să descopere și să aprofundeze noile concepte.
4. Categoriile folclorului literar. Criterii de delimitare. Poezia de ritual și de ceremonial	2	Problematizarea Prelegerea Conversația, Explicația, Exemplificarea Explicația, Conversația, Discuții step by step, Brainstorming	Studenții primesc în variantă electronică suportul pentru fiecare curs, înainte de susținerea acestuia. Chestiunile teoretice sunt permanent completate cu exemple.
5. Proza populară. Basmul. Caracteristici, teme, motive, personaje, elemente simbolice în basmul fantastic (I)	4		
6.-7. Basmul fantastic. Aplicație pe text: <i>Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte, Cele douăsprezece fete de împărat și palatul fermecat, Fata popii a cu stem, Finul lui Dumnezeu –Duna, Mama zidită de vie</i> (II)	2	Conversația, Problematizarea, Tehnica întrebărilor socratice, Analiza textuală	Pentru tema nr. 2 (Locuirea tradițională), după o discuție de inițiere și învățare de noi cunoștințe, profesorul va organiza o întâlnire cu studenții la Muzeul satului bucovinean din Suceava (2 ore), cunoștințele dobândite fiind verificate și completate cu "realitatea" lumii tradiționale românești.
8. Snoava. Trăsături specifice, teme motive, personaje	3	Explicația, Conversația Problematizarea	
9. Anecdotică populară contemporană	3	Problematizarea, Conversația, Prezentare audio-video, Bulgărele de zăpadă	
10. Obiceiurile calendaristice. Călușarii: valențele mitico-simbolice ale obiceiului (I)	2	Conversația, Prezentare audio-interpretări ale baladei, Tehnica întrebărilor socratice Discuții step by step,	
11. Obiceiurile calendaristice: Junii Brașovului, Drăgaica, Caloianul Paparuda, obiceiurile legate de sărbătorile de iarnă (II)	2	Explicația, Conversația, Problematizarea	
12. Balada pastorală. <i>Miorița</i> . Mitul mioritic. Teme, motive, simboluri, valențe mitice	2		
13. Balada <i>Meșterului Manole</i> . Mitul creației prin jertfă la popoarele europene. Motive, simboluri, valoare artistică	2		
14. Legende contemporane. Trăsături specifice, teme, motive, personaje, valoare artistică	2	Tehnica întrebărilor socratice, Explicația, Conversația, Problematizarea	Prezentare PPT a 3 variante ale baladei (V. Alecsandri, G.Dem.Teodorescu, C. Mateescu)

<p>Bibliografie</p> <p>Brătulescu, Monica, <i>Colinda românească</i>, Editura Minerva, București, 1981</p> <p>Bernea, Ernest, <i>Civilizația română sătească</i>, Editura Vremea, București, 2006</p> <p>Bernea, Ernest, <i>Sociologie și etnografie românească. Ordinea spirituală</i>, Editura Vremea, București, 2009</p> <p>Candrea, Ion-Aurel, <i>Lumea basmelor. Studii și culegeri de folclor românesc</i>, Ed. Paideia, București, 2001</p> <p>Caracostea, D., <i>Poezia tradițională română</i>, vol.II, București, 1969</p> <p>Caraman, Petru, <i>Colindatul la români, slavi și la alte popoare</i>, Editura Minerva, București, 1985</p> <p>Caraman, Petru, <i>Descolindatul în orientul și sud-estul Europei</i>, Ed. Universității „Al.I. Cuza”, Iași, 1997</p> <p>Călinescu, G., <i>Estetica basmului</i>, Editura pentru Literatură, București, 1965</p> <p>Chiper, Niculina, <i>Reprezentări ale destinului în folclorul românesc</i>, Editura Saeculum I.O., București, 2006</p> <p>Cojocaru, Nicolae, <i>Istoria tradițiilor și obiceiurilor la români</i>, Editura Etnologică, București, 2008, 2010, 2012(vol. I-III)</p> <p>Cordun, Val, <i>Timpul în răspăr. Încercare asupra anamnezei în basm</i>, Editura Saeculum I.O., București, 2005</p> <p>Costin, Claudia, <i>Folclor literar românesc</i>, Editura Universitas XXI, Iași, 2007</p> <p>Culianu, Ioan Petru, <i>Studii românești</i>, vol. II, <i>Soarele și Luna</i>, Editura Polirom, Iași, 2009</p> <p>Eliade, Mircea, <i>Meșterul Manole</i>, Editura Junimea, Iași, 1992</p> <p>Eretescu, Constantin, <i>Folclorul literar al românilor. O privire contemporană</i>, Editura Compania, București, 2004</p> <p>Evseev, Ivan, <i>Enciclopedia semnelor și simbolurilor culturale</i>, Editura Amarcord, Timișoara, 1999</p> <p>Fochi, Adrian, <i>Miorița</i>, Editura Minerva, București, 1980</p> <p>Ghinoiu, Ion, <i>Mică enciclopedie de tradiții românești</i>, Editura Agora, București, 2008</p> <p>Marian, Simion Florea, <i>Înmormântarea la români</i>, Editura Grai și Suflet – Cultura Națională, București, 1994</p> <p>Marian, Simion Florea, <i>Nașterea la români</i>, Editura Grai și Suflet – Cultura Națională, București, 1994</p> <p>Marian, Simion Florea, <i>Nunta la români</i>, Editura Grai și Suflet – Cultura Națională, București, 1994</p> <p>Oișteanu, Andrei, <i>Ordine și Haos: mit și magie în cultura tradițională românească</i>, Editura Polirom, Iași, 2004</p> <p>Pop, Mihai și Ruxândoiu, Pavel, <i>Folclor literar românesc</i>, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1991</p> <p>Propp, V.I., <i>Morfologia basmului</i>, Editura Univers, București, 1978</p> <p>Propp, V.I., <i>Rădăcinile istorice ale basmului fantastic</i>, Editura Univers, București, 1973</p> <p>Taloș, Ion, <i>Meșterul Manole</i>, Editura Minerva, București, 1973</p> <p>Ursache, Petru, <i>Eseuri etnologice</i>, București, 1986</p> <p>Ursache, Petru, <i>Etnoestetica</i>, Institutul European, Iași, 1999</p> <p>Văduva, Ofelia, <i>Pași spre sacru. Din etnologia alimentației românești</i>, Editura Etnologică, București, 2011</p>			

Aplicații (Seminar/laborator/proiect)	Nr. ore	Metode de predare	Observații
1. Obiceiuri asociate momentelor de trecere: nașterea	2	Conversația Problematizarea Conversația	Pentru temele 2, 3, 4, 7, 8, studenții sunt implicați în identificarea unor situații reale, care vor fi discutate în cadrul seminariilor, pe baza unor sarcini de lucru.
2. Obiceiuri asociate momentelor de trecere: ritul nupțial – în spațiul românesc și alte spații culturale (Italia, Spania, Ucraina, Grecia)	2	Lucrul în echipă Discuții și dezbateri	Pe lângă sursele livrese, utilizate pentru pregătirea fiecărei teme, pentru referat, portofoliu, studenții vor
3. Obiceiuri asociate momentelor de trecere: ritul funerar – în spațiul românesc și alte spații culturale (Italia, Spania, Ucraina, Grecia)	2	Prezentări PPT Problematizarea Analiză textuală	
4. Etnopsihologia poporului român- mitul mioritic	2	Lucrul în echipă Discuții și dezbateri	
5. Etnopsihologia poporului român – mitul jertfei pentru creație	2	Prezentări PPT Problematizarea	

6. Ritualuri și credințe asociate sărbătorilor de iarnă	2	Conversația Analiză pe text	culege informații, având ca model fișa informatorului și fișa faptului folcloric (acestea aflându-se la sfârșitul cursului, în Anexe).
7. Legendele poporului român.	2	Conversația Problematizarea Conversația Problematizarea Analiza textuală	Seminarul nr. 8 va începe cu vizionarea unui documentar realizat la muzeul din vatra Moldoviței.
Bibliografie Caraman, Petru, <i>Literatură populară</i> , CAF, Iași, 1987 Eretescu, Constantin, <i>Folclorul literar al românilor. O privire contemporană</i> , Editura Compania, București, 2004 Marian, Simion Florea, <i>Sărbătorile la români</i> , Editura Fundației Culturale Române, București, 1994 Pamfile, Tudor, <i>Mitologie românească</i> , Editura All, 1997 Costin, Claudia, <i>Folclor literar românesc</i> , Editura Universitas XXI, Iași, 2007			

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conținutul disciplinei este în acord cu discipline similare care se predau la universitățile prestigioase din spațiul românesc.
- Prin tematicile pe care le dezvoltă la orele de curs și de seminar, disciplina Etnologie și folclor pregătește tineri cunoscători ai faptelor de etnografie și de folclor literar din spațiul românesc, dar și din cel european, capabili să desfășoare activitate de cercetare pe teren și să ordoneze materialul cules, astfel încât la finalizarea studiilor să poată fi angajați la muzee etnografice, centre culturale sau instituții de profil. De asemenea, prin competențele dobândite, absolvenții vor putea participa cu succes la concursuri pe posturi de cercetare, pentru admiterea la doctorat sau pe posturi din învățământul universitar.

10. Evaluare

Tip activitate	Criterii de evaluare	Metode de evaluare	Pondere din nota finală
Curs	- însușirea principalelor noțiuni de etnografie și folclor (cultură populară, trăsături specifice ale basmului, snoavei, legendei, ritualuri specifice ale obiceiurilor calendaristice: Călușarii și Junii Brașovului); - capacitatea de sinteză și de analiză; - capacitatea de a utiliza un limbaj de specialitate (de ex., informator, performer, popular, anonim, sincretism);	Examen oral (examinarea se va desfășura pe grupe de câte 4 – 5 studenți care vor prezenta o temă propusă de examinatori, din materia de la curs sau de la seminar)	50%
Seminar	- cunoștințe certe și profund argumentate; - exemple analizate, comentate (exemple de obiceiuri calendaristice, comentariul	Referat individual (acesta va avea ca temă comentariul unui basm dintr-un corpus de 5 texte stabilite și prezentate la început de	50%

	unui basm, comentarea motivelor și a simbolurilor din baladele <i>Miorița</i> și <i>Meșterul Manole</i>); - mod personal de abordare și interpretare a faptelor de folclor;	semestru de către titularul activităților de seminar sau al secvențelor ritualice din cadrul unui obicei familial sau al unui obicei calendaristic specific Bucovinei sau zonei din care provine studentul.)	
--	---	---	--

Standard minim de performanță

- însușirea principalelor noțiuni de etnografie și folclor românesc;
- cunoștințe certe și profund argumentate (cunoașterea trăsăturilor specifice ale basmului fantastic./cunoașterea miturilor care stau la baza baladelor *Meșterul Manole* și *Miorița*);
- exemple analizate, comentate (exemple de obiceiuri calendaristice, comentarea unui basm fantastic sau comentarea motivelor din balada *Meșterul Manole* sau comentarea motivelor din balada *Miorița*);
- parcurgerea a 30% din bibliografia recomandată studenților;

Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de aplicație
16.09. 2021		

Data avizării în departament	Semnătura directorului de departament
01.10.2021	

Data aprobării în Consiliul academic	Semnătura decanului
01.10.2021	